

Innst. 141 S

(2014–2015)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:1 S (2014–2015)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Marit Arnstad og Geir Pollestad om erstatningsvern for næringsutøvere innenfor yngleområdet for rovdyr

Til Stortinget

Sammendrag

Følgende forslag fremmes i representantforslaget:

«Stortinget ber regjeringen endre erstatningsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 19, slik at den blir likelydende med lovens § 50. Dette vil gi grunneiere i yngleområdet for rovdyr full erstatning ved beitenekt og tap av næringsgrunnlag dersom husdyrhold må oppgis, eller ved plikt til omfattende forebyggende tiltak.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Åsmund Aukrust, Per Rune Henriksen, Audun Otterstad, Tone-Helen Toften og Terje Aasland, fra Høyre, Nikolai Astrup, Tina Bru, Odd Henriksen og Tage Pettersen, fra Fremskrittspartiet, Jan-Henrik Fredriksen og Oskar J. Grimstad, fra Kristelig Folkeparti, Rigmor Andersen Eide, fra Senterpartiet, Marit Arnstad, fra Venstre, lederen Ola Elvestuen, fra Sosialistisk Venstreparti, Ingunn Gjerstad, og fra Miljøpartiet De Grønne, Rasmus Hans-

son, viser til den todelte målsettingen som følger av rovviltforliket i 2004 og 2011. Rovdyrforvaltningen baseres på en politikk der hensynet til å sikre overlevelse til alle de store rovviltartene i norsk natur må kombineres med en forvaltning som totalt sett bidrar til å dempe konfliktene og motvirke utrygghet innenfor den todelte målsettingen. Rovviltforliket sier også at all forvaltning av rovdyr skal bygge på vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap og at det skal legges vekt på regional forvaltning, respekt for eiendomsretten, og enkeltmenneskers og lokalsamfunns livskvalitet.

Komiteen er av den oppfatning at den private eiendomsretten er viktig for å sikre en god forvaltning av naturressursene, og at private grunneiere har en særlig interesse av å drive sin eiendom i et langsiktig perspektiv.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Senterpartiet, viser til svarbrev fra klima- og miljøminister Tine Sundtoft, sendt komiteen 3. november 2014, der det gjøres rede for de erstatnings-, kompensasjons- og tilskuddsordningene som beitenæringen i dag har tilgang til: erstatning for beitedyr tatt av rovvilt, tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader, tilskudd til driftsomstilling grunnet rovvilt og kompensasjon for beiterestriksjoner. Etter statsrådets syn er det i dag gode økonomiske ordninger for eiere av beitedyr som blir berørt av rovvilt. Flertallet er enig i disse vurderingene, og ser det som avgjørende med gode ordninger for å sikre en livskraftig beitenæring.

Flertallet viser til Representantforslag 8:1 S (2014–2015), hvor det fremmes forslag om å endre erstatningsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 19, slik at den blir likelydende med lovens § 50, som omhandler erstatning i verneområder.

Flertallet vil påpeke at § 50 er et unntak blant de regler som ellers gjelder for statens erstatningsplikt, og at det finnes en rekke økonomiske ordninger for dyreeiere innenfor og utenfor rovviltprioriterte områder.

Flertallet vil derfor ikke anbefale forslaget framsatt i Dokument 8:1 S (2014–2015).

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at eiendomsretten er en grunnleggende rettighet som både er beskyttet av grunnloven og menneskerettighetene.

Dette medlem mener at utmarksbeite innenfor yngleområdene for rovvilt nærmest er umuliggjort. De økonomiske konsekvensene for den enkelte grunneier innenfor yngleområdene er betydelige. Dette representerer etter dette medlems syn en innskrenkning i eiendomsretten som bør tilsi erstatning ved rovdyrtap for mer enn dyrets verdi og de direkte følgekostnadene som i dag erstattes. Som beskrevet i representantforslaget har dyreeierne store utgifter til inngjerding, gjeting, tidlignsanking, forsinket beiteslipp, flytting av dyr og andre forebyggende tiltak. Disse tiltakene gis det ingen erstatning for. Etter Høyesteretts dom i Kleivasaken må tiltakene være gjennomført for at erstatning for tap av husdyr skal kunne gis.

Dette medlem registrerer at statsråden i sitt svarbrev til komiteen 3. november 2014 peker på de ulike økonomiske ordningene som skal kompensere for tap av beitedyr til rovvilt. Brevet går ikke nærmere inn på at rovviltpolitikken fører til muligheten for å drive beitebruk og at yngleområdene er innskrenket til det minimale. Dette medlem mener at en slik rådighetsinnskrenkning tilsvarende vanskeliggjøring av igangværende bruk som gir grunneiere i verneområder rett til erstatning.

Dette medlem tar opp forslaget fremsatt i Dokument 8:1 S (2014–2015).

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Venstre og Sosialistisk Venstreparti er positive til å vurdere ordninger som fremmer forebyggende tiltak på beite, men mener dette må behandles som en del av en helhetlig sak som omfatter mer enn erstatningsbestemmelsene.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne foreslår en større omlegging av erstatningsordningen for rovdyrtap. Det er ti år siden Stortinget vedtok en delvis omlegging til en risikobasert erstatningsordning i rovviltforliket fra 2004, jf. Innst. S. nr.174 (2003–2004). Innstillingen konkluderte blant annet med at en betydelig del av erstatningene «skal gis som forhåndsutbetaling som insentiv til iverksettelse av forebyggende tiltak.» Planen om en

slik omlegging ble skrinlagt i Soria Moria-erklæringen i 2005. Dette medlem mener det er grunn til å tro at skrinleggingen av ordningen har ført til større tapstall enn nødvendig, og at konflikten har økt. Dette medlem viser til at en omdirigering av erstatningsmidlene fra å erstatte drepte husdyr til å utbetale faste «risikobaserte» tilskudd til bønder basert på hvor stor rovviltdensiteten er i området, vil gi betydelige incentiver til forebyggende tiltak.

Dette medlem viser videre til at dagens erstatningsordning for rovdyrtap er omdiskutert, blant annet fordi det er usikkerhet knyttet til hvor mange husdyr som drepes av rovvilt. Hvert år slippes omkring to millioner sau på utmarksbeite. Av disse dør årlig rundt 125 000 på beite, omkring en fjerdedel blir erstattet som tapt til rovvilt.

Dette medlem viser til at en ny undersøkelse fra NINA (Odden m.fl. 2014) av rovdyrtap ved gaupeangrep tyder på at det betales ut erstatning for betydelig flere sau enn gaupa tar. Sammen med det faktum at bare omkring ti prosent av sauetap til rovvilt faktisk er dokumentert, skaper dette usikkerhet om presisjonen i rovdyrskadeerstatningene. Dette medlem mener det er et alvorlig problem at store summer utbetales på feil eller sviktende grunnlag. En slik praksis kan i verste fall bidra til å undergrave landbrukets tillit i folket og være skadelig for næringen. I tillegg overdrives inntrykket av negative effekter av rovvilt i norsk natur.

Dette medlem viser til at en omlegging til en risikobasert erstatningsordning anbefales i den nevnte rapporten fra NINA, som blant annet sier følgende om en slik ordning:

«Systemet vil ha fordelene av lavere transaksjonskostnader (ingen undersøkelse av kadavre m.m.), en høyere grad av rettferdighet og en stor grad av gjennomsiktighet (fordi man er avhengig av data fra rovdyrovervåking som kan evalueres). I tillegg vil systemet kunne stimulere til bedre dyrehold, da den beste måten å maksimere profitt på er å beskytte både husdyr og rovvilt. Før et risikobasert erstatningssystem eventuelt kan implementeres for andre rovviltarter (jerv, kongeørn, bjørn og ulv) er man avhengig av tilsvarende kunnskap om forflyttingsmønstre og drapsrater på sau for disse rovviltartene.»

Dette medlem viser videre til at landbrukere som lykkes med lave rovdyrtap, gis bedre økonomiske betingelser ved omlegging til en risikobasert ordning. En omlegging kan bidra til større aksept for rovvilt som en naturlig forutsetning for sauedrift. Dagens erstatningsordning stimulerer motsatt: Rovdyrdrept sau er det eneste som utløser penger fra staten, og erstatningene fokuserer bare på rovvilt som problem. Dette medlem erkjenner imidlertid at en omlegging av ordningen kan skape usikkerhet og uforutsigbarhet for sauebønder i rovdyrområder, fordi konsekvensene av omfattende rovdyrangrep

kan bli større for den enkelte bonde. Dette bør vurderes løst dels gjennom solidariske utjevningsordninger i beitelag, kommune eller forsikringer.

Dette medlem mener det er nødvendig å avklare betydelige usikkerheter om grunnlaget for framtidige erstatningsutbetalinger, og ber derfor regjeringen sørge for at undersøkelsen fra NINA (Odden m.fl. 2014) etterfølges av tilsvarende undersøkelser av tap av sau til alle typer fredet rovvilt, som inkluderer en oversikt over forholdet mellom reelle tap av sau til fredet rovvilt og antallet sau som erstattes av staten.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i løpet av 2015 sørge for at det utføres beregninger av forholdet mellom reelle tap av sau til fredet rovvilt og antallet sau som erstattes av staten. Beregningene skal gjøres for alle typer fredet rovvilt.»

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om å legge om erstatningsordningen for rovdyrtap til en risikobasert ordning.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Senterpartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen endre erstatningsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 19, slik at den blir likelydende med lovens § 50. Dette vil gi grunn-

eiere i yngleområdet for rovdyr full erstatning ved beitenekt og tap av næringsgrunnlag dersom husdyrhold må oppgis, eller ved plikt til omfattende forebyggende tiltak.

Forslag fra Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen i løpet av 2015 sørge for at det utføres beregninger av forholdet mellom reelle tap av sau til fredet rovvilt og antallet sau som erstattes av staten. Beregningene skal gjøres for alle typer fredet rovvilt.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om å legge om erstatningsordningen for rovdyrtap til en risikobasert ordning.

Komiteens tilråding

K o m i t e e n har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rå Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Dokument 8:1 S (2014–2015) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Marit Arnstad og Geir Pollestad om erstatningsvern for næringsutøvere innenfor yngleområdet for rovdyr – vedlegges protokollen.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 29. januar 2015

Ola Elvestuen

leder

Tina Bru

ordfører

Vedlegg

Brev fra Klima- og miljødepartementet v/statsråden til energi- og miljøkomiteen, datert 3. november 2014

Svar vedrørende Representantforslag 1 S (2014-2015)

Jeg viser til brev av 16. oktober 2014 der Energi- og miljøkomiteen ber om min vurdering av Dokument 1 S (2014-2015) - representantforslag fra stortingsrepresentantene Marit Arnstad og Geir Pollestad om erstatningsvern for næringsutøvere innenfor yngleområder for rovdyr.

I representantforslaget heter det at grunneiere innenfor yngleområder for rovdyr påføres langt større økonomiske belastninger enn grunneiere innenfor verneområder. Det bes om at staten erstatter reelle kostnader ved forebyggende tiltak og driftsomlegginger ”på linje med de erstatningsregler som finnes når det opprettes verneområder”, og at ”plikt til forebyggende tiltak, driftsomlegginger, beitenekt eller avviking av husdyrhold på grunn av rovviltpolitikken (...) må utløse full erstatning for den reduserte bruksverdien av eiendommen”.

Jeg er opptatt av å føre en rovviltpolitikk der hensynet til å sikre overlevelse til alle de store rovviltartene i norsk natur må kombineres med en forvaltning som totalt sett bidrar til å dempe konfliktene, ivareta hensynet til utmarksnæringene og motvirke utrygghet innenfor den todelte målsettingen. I dette ligger også at staten bidrar med økonomiske støtteordninger til eiere av beitedyr og andre som blir berørt av rovvilt.

Mitt utgangspunkt er at den private eiendomsrett er en fundamental verdi i det norske samfunn. Privat eiendomsrett er en forutsetning for et samfunn med frihet og utvikling.

Jeg mener også at den private eiendomsrett er en forutsetning for å sikre en god forvaltning av våre naturressurser. Private grunneiere har personlig interesse av å forvalte sin eiendom i et langsiktig perspektiv slik at verdiene holdes i hevd gjennom hele livsløpet og kan overlates til neste generasjon i minst like god stand. Det er derfor viktig for denne regjeringen å sikre grunneiernes rettigheter og gode vilkår for utmarksbaserte næringer.

Regjeringen fører en rovviltpolitikk med vekt på regional forvaltning, respekt for eiendomsretten, og enkeltmenneskers og lokalsamfunnslivskvalitet. Jeg vil understreke at det er viktig å arbeide videre med målet om reduserte konflikter i rovviltpolitikken.

Den todelte målsettingen om både å ha levedyktige rovdyrbestander og aktive utmarksnæringer er utfordrende. Jeg har ingen problemer med å se at det kan være krevende å drive utmarksrelatert nærings-

virksomhet i rovdyrprioriterte områder, og at mange som lever i rovviltsonen opplever det som at de har tapt rettigheter når det gjelder beitebruk og jakt. Jeg har heller ingen problemer med å se at mange enkeltmennesker og lokalsamfunn opplever at de har tapt livskvalitet som følge av tilstedeværelsen av rovdyr. Det er derfor viktig med gode erstatnings-, kompensasjons- og tilskuddsordninger for næringsutøvere i rovdyrprioriterte områder.

Jeg ønsker å redegjøre nærmere for de ulike erstatnings-, kompensasjons- og tilskuddsordningene dyreeiere i rovviltprioriterte områder/områder med rovvilt i dag har tilgang på. Under følger en gjennomgang av dette:

- *Erstatning for beitedyr tatt av rovvilt.* Staten skal sikre full erstatning for dokumenterte og sannsynliggjorte rovviltskader på husdyr og tamrein. Retten til erstatning for rovviltskader er lovbestemt i naturmangfoldloven, og er nærmere regulert gjennom forskrift 30. mai 2014 nr. 677 om rovvilterstatning for husdyr og i forskrift 4. mai 2001 nr 468 om erstatning for tap av tamrein. Fylkesmannen behandler søknad fra dyreeier og utbetaler erstatning. I 2013 ble 30 812 sau og 23 840 tamrein erstattet som tatt av rovvilt i Norge. For budsjettåret 2015 ligger det inne et forslag på over 150 mill. kroner over Klima- og miljødepartementets budsjett (75 378 000 kroner til erstatning for husdyr og 75 377 kroner til erstatning for tamrein) til erstatninger for husdyr og tamrein som er drept eller skadet av rovvilt (gitt med overslagsløyve).
- *Tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader.* Representantforslaget viser til Høyesteretts dom i Dørum-Kleivasaken og det hevdes at dyreeiere ikke får utbetalt erstatning for tap av husdyr uten at det er foretatt omfattende forebyggende tiltak, og at det ikke gis kompensasjon for dette. Disse påstandene er ikke riktige. Staten har opprettet en tilskuddsordning blant annet for å forebygge rovviltskader til dyreeier med rovviltskader på produksjonsdyr. Dyreeiere Dørum og Kleiva fikk i 2007 et tilbud fra Fylkesmannen om tilskudd til ulike forebyggende tiltak, blant annet tilskudd til beiting av inngjerdet areal, alternativt flytting av sauene til beiteområde utenfor ulvesonen, men Fylkesmannens tilbud ble avslått av eierne. I dommen i saken kom Høyesterett til at eierne ved å avslå tilbudet fra Fylkesmannen ikke

hadde utvist den aktsomhet som erstatningsforskriften krever, og at de derfor ikke hadde krav på rovvilterstatning. Dyreeiernes handlinger i denne saken er lite representative for de erstatningssakene forvaltningen får til behandling, og det blir feil å bruke denne saken alene for å beskrive erstatningspraksis. Når det gjelder tilskuddsordningen, er dette en frivilling ordning som har som mål å forebygge rovviltskader i husdyrhold og tamreindrift gjennom å medvirke til å finansiere forebyggende tiltak. Videre skal midlene brukes til godtgjøring ved forsøk på skadefelling av rovvilt, og medvirke til å dempe konflikter og øke verdiskaping i lokalsamfunnet knyttet til forekomst av rovdyr. I tråd med føringer i rovviltpolitikken vil hoveddelen av midlene bli kanalisert gjennom de åtte regionale rovviltmyndene. I budsjettforslaget for 2015 er det foreslått i overkant av 68 mill. kroner over Klima- og miljødepartementets budsjett til forebyggende og konfliktdependende tiltak i rovviltforvaltningen.

- *Tilskudd til driftsomstilling grunnet rovvilt.* Midler til driftsomstilling grunnet rovvilt gis til brukere som har hatt årvisse, betydelige tap til rovvilt. Ordningen er frivillig, og er gjennomført med midler fra tilskuddsposten for forebyggende og konfliktdependende tiltak over Klima- og miljødepartementet sitt budsjett. I enkelte tilfeller er dette supplert med bygdeutviklingsmidler over Landbruks- og matdepartementet sitt budsjett. Brukere innenfor kjerneområdene for bjørn og jerv, samt forvaltningsområdet for ynglende ulv har vært prioritert. Det er spesielt i Hedmark og Nord-Trøndelag det er gjennomført omstillings tiltak. I all hovedsak har omstillingsmidler vært gitt for å avvikle saueholdet og etablere ny, eller utvide annen næringsvirksomhet. Fram til 2014 er det innvilget omstillingsmidler til 63 søkere, hvorav 37 i Nord-Trøndelag og 22 i Hedmark. Det er utbetalt 44 mill. kroner fra tilskuddsposten for forebyggende og konfliktdependende tiltak, 13 mill. kroner bygdeutviklingsmidler og 0,6 mill. av andre midler, til sammen 57,6 mill. kroner. Omstillingene har omfattet ca. 5 400 vinterføra sauer. Driftsomstilling er et effektivt tiltak for å redusere tapene hos den brukeren som blir omstilt, og det bidrar til at brukeren kommer over i en annen form for næringsvirksomhet som er bedre tilpasset rovviltsituasjonen. I Regjeringens budsjett for 2015 er det på Klima- og miljødepartementets budsjett foreslått øremerking av 7 mill. kroner til frivillig driftsomstilling grunnet rovvilt.
- *Kompensasjon for beiterestriksjoner.* I representantforslaget vises det innledningsvis til Rendalssdommen og til rettens uttalelser i dommen om omkostninger for dyreeier. Saken gjaldt gyldig-

heten av et vedtak om beitenekt som ikke var tidsavgrenset og der det ble gitt lite eller ingen kompensasjon. Retten kom til at vedtaket var ugyldig. Som følge av dommen ble det opprettet en ordning som innebar at full kompensasjon ble gitt ved vedtak om beitenekt med mer enn en ukes varighet. I tråd med Representantforslag 163 S (2010-2011) og Stortingets behandling av dette (rovviltforliket av 2011) er regelverket senere endret slik at de som med hjemmel i dyrevelferdsloven blir pålagt restriksjoner i bruk av utmarksbeite på grunn av rovvilt, har rett på kompensasjon allerede fra første dag. De forhold som påpekes i dommen er med dette etter mitt syn ivare tatt. Vedtak om beiterestriksjoner etter dyrevelferdsloven er for øvrig et virkemiddel som er benyttet i svært begrenset grad. Mattilsynet opplyser at de i 2013 og 2014 har fattet henholdsvis tre og fire vedtak om beiterestriksjoner. Et vedtak både i 2013 og 2014 har hatt gyldighet for hele beitesesongen og gjelder en beitebruker i Lierne som har hatt meget store tap. De øvrige vedtakene har innebåret pålegg om tidlig nedsanking på grunn av akutt fare for skader fra jerv.

- Denne gjennomgangen viser etter mitt syn at vi i dag har gode økonomiske ordninger for eiere av beitedyr som blir berørt av rovvilt.

Når det gjelder grunneiere i verneområder (nasjonalparker, landskapsvernområder, reservater, biotopvernområder), har disse rett til erstatning fra staten for økonomisk tap når et vern medfører en vanskeligjøring av igangværende bruk, jf. lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 50 første ledd. Representantforslaget argumenterer for at lignende praksis bør gjelde grunneiere i prioriterte rovviltområder.

Naturmangfoldlovens bestemmelse om erstatning til eier og rettighetshavere ved områdevern er unik – den representerer et unntak blant de regler som ellers gjelder for statens erstatningsplikt. Det fremgår klart av bestemmelsens forarbeider at den ikke kommer til anvendelse ved områdebeskyttelse etter annen lovgivning. I lovproposisjonen heter det om bestemmelsen:

Bestemmelsen om erstatning ved områdevern etter naturmangfoldloven kap. V utgjør en særbestemmelse om erstatning ved rådhetsreguleringer. Det innebærer at bestemmelsen ikke skal komme til anvendelse på andre rådhetsreguleringer som i dag skal vurderes med utgangspunkt i de prinsipper som følger av Grunnloven § 105, analogisk anvendt på rådhetsreguleringer. Det innebærer bl.a. at erstatningsbestemmelsene i naturmangfoldloven ikke gjelder for vedtak om midlertidig vern eller andre former

for rådgivningsreguleringer fastsatt i medhold av loven, eller områdebeskyttelse/arealdisponering etter annen lovgivning.

Ved andre rådgivningsinnskrenkninger er praksis at staten først blir erstatningsansvarlig hvis det ville være sterkt urimelig om inngrepet skulle tåles uten at grunneieren ble tilkjent erstatning. I praksis er det nokså sjelden at disse erstatningsvilkårene er oppfylt, og normalt gis det derfor ikke erstatning ved rådgivningsreguleringer.

På samme måte som områdevern representerer imidlertid rovviltfeltet et saksområde med særskilte og gunstige regler. Som det fremgår av redegjørelsen ovenfor er det innført en rekke gunstige ordninger for husdyreiere som blir berørt av rovvilt. Jeg kan ikke se at det er behov for å innføre ytterligere ordninger eller rettigheter.

I representantforslaget omtales vedtak om beiterestriksjoner med hjemmel i dyrevelferdsloven og Rendalsdommen i Høyesterett. Rettstilstanden slik den ble klarlagt gjennom denne dommen er forutsatt videreført gjennom dyrevelferdslovens § 24 1. ledd bokstav b, jf Innst. O. nr. 56 (2008-2009). Tingretten begrunnet sin dom i Rendalssaken med at erstatningsansvaret kunne utledes av prinsippene i Grunnloven § 105. Lagmannsretten frifant staten med hovedbegrunnelse i at vedtaket om beitenekt var av midlertidig varighet og dermed ikke erstatningspliktig etter Grunnloven § 105. Grunneierne anket til Høyesterett. Høyesteretts kjæremålutvalg tillot bare anken fremmet for ett spørsmål, nemlig om dyrevernloven ga tilstrekkelig hjemmel for et langvarig, i praksis for ubestemt tid, pålegg om å holde sau borte

fra det rovdyrtruede beiteområdet. Ved den etterfølgende dommen kom Høyesterett til at dyrevernloven ikke ga slik hjemmel. Staten hadde erkjent erstatningsplikt for det tilfellet at vedtaket ikke hadde tilstrekkelig hjemmel. Høyesteretts begrunnelse for at den daværende dyrevernloven § 24 ikke ga tilstrekkelig hjemmel var at vedtak utløste ”tidsbestemte oppofrelser og utlegg”, og ”det er naturfredningshensyn og ikke dyrevernhensyn som har vært årsak til at beiteforbudet ble stående ved lag”. Høyesteretts hovedkonklusjon var at det ikke er hjemmel for beitenekt av en slik varighet som i dette tilfellet. Rendalsdommen klargjør imidlertid at Mattilsynet har hjemmel til å fatte vedtak om tidsbegrenset beitenekt begrunnet i dyrevelferdshensyn i en akutt faresituasjon. Landbruks- og matdepartementet har lagt stor vekt på at Mattilsynet må ha god dialog med rovviltmyndighetene for at forsvarlig næringsdrift med beitedyr i utmark kan realiseres, samtidig som vedtatt vern av rovvilt ivaretas, jf. rovviltforliket 2011 og de regionale forvaltningsplanene for rovvilt. Som nevnt ovenfor ble det som følge av Rendalsdommen opprettet en ordning med full kompensasjon ved vedtak om beitenekt.

Jeg vil avslutningsvis peke på at saueproduksjon og andre produksjoner basert på utmarksbeite i prioriterte rovviltområdet i tråd med rovviltforliket av 2011 skal tilpasses rovviltforekomsten i beiteområdet gjennom forebyggende tiltak og omstilling. Regjeringen følger opp dette og forebyggende tiltak og omstilling er statens hovedvirkemidler for tilpassing av utmarksbeite i prioriterte yngleområder for rovvilt, i tråd med rovviltforliket.

